

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Globalne migracije stanovništva

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

3. Ciklus studija:

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

3

5. Status nastavnog predmeta:

☐ Obavezni ☒ Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

1

4

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

0

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

1

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Dževad Mešanović, vanredni profesor

13. E-mail nastavnika:

dzevad.mesanovic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- Utvrđivanje obima i tokova migracionih struja za različita područja i razdoblja, sagledavanje demogeografskih, političkih, ekonomskih, socijalnih i drugih činilaca koji uslovljavaju migraciona kretanja;
- Upoznavanje i sticanje osnovnih znanja o mehaničkom kretanju stanovništva u cilju njihove praktične primjene u geografiji i društveno - ekonomskom razvoju uopšte;
- Ovladati znanjem o ekonomskim i političkim migracijama na području Jugoistočne Evrope i Bosne i Hercegovine tokom 20. stoljeća i u prvoj deceniji 21. stoljeća.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra/kursa uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da:

- Primjene stečena znanja o migracijama stanovništva kao osnovnom obliku i determinanti dinamike i razmještaja populacije i bitnoj komponenti razvitka ljudskog društva;
- Usvojeno znanje iz ovog predmeta koriste za izradu završnog rada i buduća demogeografska istraživanja;
- Kvantificiraju i vizualiziraju određene demogeografske pojave, te uoče njihov uticaj na bitne segmente društveno - ekonomskog razvoja;
- Razvijaju samostalno, odgovorno i kritičko mišljenja o pitanjima migracija kao bitnom interdisciplinarnom području.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Pojam i podjela migracija;
2. Prvi ljudi na Zemlji i drevne seobe (I dio);
3. Prvi ljudi na Zemlji i drevne seobe (II dio);
4. Velike seobe naroda (I dio);
5. Velike seobe naroda (II dio);
6. Srednjovjekovne migracije;
7. Migracije u vrijeme velikih geografskih otkrića (I dio);
8. Migracije u vrijeme velikih geografskih otkrića (II dio);
9. Migracije stanovništva tokom XVIII i XIX stoljeća;
10. Migracije stanovništva u vrijeme i nakon Prvog svjetskog rata;
11. Migracije stanovništva tokom Drugog svjetskog rata;
12. Migraciona kretanja nakon Drugog svjetskog rata;
13. Migraciona kretanja nakon pada komunizma i raspada SSSR-a;
14. Ekonomske migracije stanovništva na prostoru Jugoistočne Evrope;
15. Političke migracije stanovništva na prostoru Jugoistočne Evrope

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, tekstualna metoda i metoda praktičnog rada.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima i individualni rad.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispozitivnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20). Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su 2 puta izostali, 3 boda studenti koji su 3 puta izostali a studenti koji su više od tri puta izostali, a nisu priložili odgovarajuće opravdanje nemaju pravo na ovjeru predmeta od strane predmetnog nastavnika i shodno tome, nemaju pravo ni na bodove. Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku cijelog semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Aktivnost studenta se određuje angažmanom u nastavnom procesu, praćenjem i aktivnim učešćem u nastavi na predavanju i vježbama.

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni ili prvi međuispit) koji obuhvata do tada obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od definisanja i objašnjenja pojmova, dopunjavanja, povezivanja i zaokruživanja tačnih odgovora. Svaki tačan odgovor boduje se sa količinom bodova koja isključivo zavisi od težine pitanja. Student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni ili drugi međuispit) koji obuhvata obrađenu tematiku sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Drugi parcijalni test je indentičan prvom parcijalnom testu. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

Obavezna je izrada seminarskog rada na kojem student može maksimalno ostvariti 10 bodova. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku/saradniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno.

Završni ispit je usmeni ili pismeni. Na ispitu student odgovara na pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Ispit se može položiti ukoliko student odgovori na većinu pitanja.

Maksimalan broj bodova koje student može ostvariti na završnom ispitu je 50. Da bi student položio ispit iz predmeta mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 64	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	65 - 74	7	D
Seminarski rad	0-10	75 - 84	8	C
Završni ispit	25-50	85 - 94	9	B
Ukupno	25-100	95 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Halilović, E. (2012). Postsovjetski geopolitički prostor i Balkan. Sarajevo: Dobra knjiga;
2. Heršak, E. (2011): Drevne seobe: Putokaz kroz antropološke teme. Zagreb;
3. Pearce, C.E.M., Pearce, F.M. (2010). Oceanic Migration: Paths, Sequence, Timing and Range of Prehistoric Migration in the Pacific and Indian Oceans: Springer Dordrecht, Heidelberg, London, New York;
4. Ibreljić, I., Kulenović, S. (2005). Regionalni ekonomsko-geografski i demogeografski trendovi u Jugoistočnoj Evropi. Tuzla: Centar za ekonomsko održivi i regionalni razvoj Tuzla;
5. Wertheimer-Baletić, A. (1999). Stanovništvo i razvoj. Zagreb: Mate;
6. Vlahović, P. (1984). Narodi i etničke zajednice svijeta. Beograd: Vuk Karadžić - Beograd;
7. Nikolić, S. (1977). Uvod u geografiju. Beograd: Naučna knjiga

22. Internet web reference:

1. <https://www.cia.gov/index.html>
2. <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home>
3. <http://www.iom.int/>
4. <http://hrcak.srce.hr/>

23. U primjeni od akademske godine:

2021/2022.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

23.06.2021.